

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

בי' ניסן - ה'תשמ"ח

שיחות קודש

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
ה' תהא שנת סגולות המשיח
שנת הק"ד לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

משיחת יום א' פ' צו, ב' ניסן ה'תשמ"ח

מו"ח אדמו"ר⁸ נשיא דורנו, אשר, יום זה (ב' ניסן) הוא יום מיוחד בחיי הנשיא, ויום מיוחד בענין הנשיאות – התחלת הנשיאות של נשיא דורנו, הכוללת את כל המשך הנשיאות⁹ עד ביאת גואל צדק.

ועפ"ז מובן, שבבוא יום ב' ניסן בכל שנה ושנה, ניתוסף עילוי גדול יותר¹⁰ בענין הנשיאות.

ב. ויש להוסיף ולבאר הקשר והשייכות להענין ד', והחי יתן אל לבו – הוספה בענין החיים:

אודות נשיא ומלך – פוסק הרמב"ם¹¹ שהוא „לב כל קהל ישראל“¹². והרי ענינו של הלב הוא – שבו משכן „הדם הוא הנפש“¹³ המחייב את כל הגוף.

ובפרטיות יותר:

(8) בנו יחידו: בנו – שירוש המלכות והנשיאות (ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ז), ואינו צריך משיחה (שם ה"ב), ויחידו – שאין מקום למחלוקת כו' (שם), ונעשה מלך ונשיא תיכף ומיד.

(9) נוסף לכך שלחיותו ממלא מקום של הנשיאים שלפניו, ה"ז כולל גם כל משך הנשיאות דקודמו.

(10) כציווי ותוראת חז"ל „מעלין בקודש“ (ברכות כח, א. ושל"ג), ולהעיר מהמבואר באגה"ק (סי"ד) בנוגע לראש השנה*, ש„בכל שנה ושנה יורד ומאיר . . . אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה“.

(11) הל' מלכים פ"ג ה"ו.

(12) נוסף לכך שהוא „ראש“ (ש"א טו, יז. ועוד). „ראש הדור“ (תנחומא חוקת כג, במדבר"ר פי"ט, כח). וראה תניא פ"ב: ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בבחי' ראש ומוח כו' ראשי בני ישראל שבדורם.

(13) ראה יב, כג.

(*) ראש בזמן, ודוגמתו בנפש – נשיא ישראל, הראש דבני" (ככהערה 12).

א. בהמשך להמדובר לאחרונה אודות הענין ד', והחי יתן אל לבו¹ – מובן, שכל תאריך שאירע בו ענין מיוחד בחיי האדם, כשחזור ונשנה מידי שנה בשנה, צריך להביא לידי הוספה בענין החיים, כמדובר לעיל² בנוגע ליום הולדת, ועד"ז מובן גם בנוגע ליום נישואין³, וכיו"ב.

ואם הדברים אמורים בנוגע לחיי הפרטיים דכאו"א מישראל – בנוגע לנשיאי ישראל („הנשיא הוא הכל“⁴) על אחת כמה וכמה שמאורעות מיוחדים בחייהם מביאים הוספה בענין החיים („והחי יתן אל לבו“), הן בנוגע להנשיאים עצמם (שיתוסף אצלם שלימות נעלית יותר לגבי השלימות שלפנ⁵), והן בנוגע לפעולת השפעתם בכל ישראל, צאן מרעיתם.

ועד"ז בנדוד"ר – ב' ניסן – יום ההסתלקות הלילא דכ"ק אדמו"ר מהורש"ב⁶, ויום התחלת הנשיאות דכ"ק

(1) לשון הכתוב – קהלת ז, ב.

(2) כ"ה אדר וש"פ ויקרא ר"ח ניסן ש.ז. (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 332 ואילך; 343 ואילך).

(3) להעיר מהשקו"ט הידועה אם נישואין הו"ע חד-פעמי שהוא פעולה נמשכת, או שבכל יום הוה קנין חדש (ראה מפענח צפונות ע' קלה. וש"ג).

(4) פרשי חוקת כא, כא.

(5) שהרי כאו"א מישראל הוא בחוקת כשרות (רמב"ם הל' קידוה"ח (שיעור דימים הסמוכים) פ"ב ה"ב. ועוד), ועאכ"כ – נשיאי ישראל, שכל עניניהם בשלימות כו'.

(6) להעיר, שביום ההילולא מתעלים „כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו“ (אגה"ק סי' ז"ך וכח). סידור עם דא"ה שער הל"ג בעומר. ובכ"מ, ונמצא, שיום זה כולל כל (ששים) שנות חייו דכ"ק אדנ"ע (תרכ"א – פ"רת).

(7) כמאור"ל על הפסוק (קהלת א, ה) „וזרת השמש ובא השמש“, „עד שלא תשקע שמשו של צדיק זה הוא מזרית שמשו של צדיק אחר“ (קה"ר עה"פ. יומא לח, ב).

חיות - קשורה עם תנועה²¹. וענין התנועה הוא בלב דוקא, שנמצא תמיד בתנועה של רצוא ושוב, „דפיקן דלבא“²², והדם שבו - בתנועה תמידית, סיבוב והילוך בכל אברי הגוף (כמבואר באגה"ק¹⁹), משא"כ הכבד והמוח שאינם בתנועה.

ועד"ו בנשיא ומלך, „לב כל קהל ישראל“ - „אשר יוציאם ואשר יביאם“²³, שעל ידו נעשה (גם) המשתתף חיות לבניו.

ובבוא יום התחלת הנשיאות (ב' ניסן) מידי שנה בשנה, ניתוסף עוד יותר בענין ה„לב“, היינו, הוספה בענין החיים - „והחי יתן אל לבו“, ועד שנמשך מבחינת „מחי' חיים יתן לך חיים“²⁵, עד לחיים גשמיים כפשוטם.

ג. האמור לעיל (הוספה בענין החיים), מודגש ביותר בב' ניסן דשנה זו - ס"ח שנה (פר"ת - תשמ"ח) לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ס"ח בגימטריא²⁶ „חיים“.

ויש להוסיף, ע"פ סגנון ולימוד אאמו"ר ע"ד הרמז - שמספר ס"ח העולה מצירוף האותיות ד„חיים“ (ב' יו"דין ומ"ח)²⁷ מכון לחילוקי התקופות במשך ס"ח שנות הנשיאות דנשיא דורנו:

„מלך“ - ר"ת מוח לב כבד¹⁴, „תלת שליטין אינון - מוח לבא וכבדא“¹⁵. והחילוק שביניהם¹⁶:

המוח - הוא הראש דחיות הגוף, כי „עיקר משכנה והשראתה (של הנשמה) היא במוחו (של אדם) ומהמוח מתפשטת לכל האברים, וכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו“¹⁷, ולכן המוח מושל ושולט על אברי הגוף להנהיגם כרצונו.

הכבד - כולו דם (קרוש)¹⁸.

ואילו הלב - הוא חיות הגוף עצמו, להיותו מקום משכן „הדם הוא הנפש“, ועל ידו נעשה „התפשטות והילוך החיות“. המלוכשת בדם הנפש היוצא מהלב אל כל האברים, וסובב סובב הולך הרוח חיים והדם תוך תוך כל האברים והגידים המובלעים בהם וחוזר אל הלב כו"ו (כפי שמבאר רבינו הזקן באגה"ק¹⁹).

ונמצא, שעיקר ענין החיות דכל אברי הגוף קשור עם הלב, כי, הדם („הוא הנפש“) שבלב (לא רק גילוי והמשכה ממנו) מתפשט בכל אברי הגוף ממש²⁰.

זאת ועוד:

(14) מגן אבות להרשב"ץ פ"ה מ"ט. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) בערכו. ניצוצי אורות וניצוצי חר לוח"ב קנג, א.
(15) חז"ב שם.

(16) ראה גם לקו"ת שה"ש לג, ד. ובכ"מ.

(17) תניא פנ"א.

(18) פרש"י ד"ה הכבד - חולין קט, ב.

(19) סימן לא.

(20) ולכן, המשתתף החיות מהמוח לכל האברים היא גם באופן של התחלקות, ש„כל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו“, משא"כ המשתתף החיות מהלב היא לכל האברים בשוה, שכולם מקבלים את הדם שבלב, עצם החיות (וראה גם סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 222 ואילך. וש"נ).

(21) כידוע ש„תנועה“ היא סימן על ה„חיות“ - כל חי מתנועע.

(22) ראה לקו"ת שה"ש שם. ועוד.

(23) פינחס כו, יו.

(24) נוסף על פעולת הראש ומוח - מורה"דרך ומנהיג לכל ישראל, „אשר יוציאם ואשר יביאם“ (וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"ד).

(25) יומא עא, א.

(26) ולהעיר, שענין הגימטריא - מספר, שייך לכל, אפילו לפשוט שבפשוטים וקטן שבקטנים.

(27) להעיר מביאורי הענין דלולב (בגימט' חיים) מנענעו ש„גזע לחוה שלו ממש“ (סידור אדה"ו קודם הלל). ולהעיר מביאורי אאמו"ר בענין (רבי) „חייא“ ו„חיים“ (ע"פ הנסמן בס' המפתחות).

וחלקם נלקטו בספר הליקוטם לדרושי הצ"צ (שבהם נכלל גם מדרושי אדמו"ר האמצעי ואדמו"ר הקוקן), והם גם היסוד³⁵ לדרושי רבותינו נשיאנו שלאח"ו, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר ע"י העיון במקומות אלו יתוסף ביאור בהאמור לעיל ע"ד העילוי המיוחד דשנה זו, בבחינת „תן לחכם ויחכם עוד“³⁶.

ד. ויש להוסיף בכהנ"ל - בעומק יותר.

ובהקדמה, שביחס שבין העם לנשיא ומלך - ב' קצוות:

מחד גיסא - תנועה של רוממות והבדלה, „משכמו ומעלה גבוה מכל העם“³⁷, „עם“ דייקא, „מלשון עוממות, שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים ממעלת המלך“³⁸. וכמודגש בענין היראה והביטול - „שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך“³⁹.

ולאידך גיסא - תכלית הקירוב,

נתבאר במק"א²⁸ ששלושים שנות נשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין (פר"ת - תש"י) נחלקות (בכללות) לג' תקופות של עשר שנים²⁹; עשר שנים ראשונות - במדינה ההיא, עשר שנים שניות - במדינת פולין וכו', ועשר שנים האחרונות - במדינה זו, בחצי כדור התחתון.

ועפ"ז י"ל, שב' היו"דין ד„חיים“, רומזים לעשור הראשון והשני דנשיאותו, והאותיות מ"ח (חיים) רומזים למ"ח³⁰ שנות הנשיאות במדינה זו, עשר שנים בחיים חיותו בעלמא דין (ת"ש - תש"י), ול"ח שנים (תש"י - תשמ"ח) דפעולה נמשכת, הוספה בהפצה דתומ"צ בכלל והמעיינות בכללם, ע"פ דרכיו אשר הורנו³¹.

ולהעיר, שמ"ח בגימטריא „חיל“, ובגימטריא ב"פ כ"ד, ענין ד„ושמתי כדכד שמשותף“³² - כמבואר הענין ד„כדכד“ בלקו"ת³³, וכן בדרושי הצ"צ³⁴, ועד"ז בנוגע ל„חיל“, וכן „חיים“ - שענינים אלו נתבארו בדרושי חסידות,

(35) ועל יסוד זה - בנוי ההמשך שלאח"ז. - ופשוט שיש בכאו"א דהנשיאים ענין בפ"ע (שהרי כל נשיא הוא „מאור“ בפ"ע), ובאופן של חידוש, עד לחידוש שלא בערך, לגבי הנשיאים שלפניו, כולל ובמיוחד - חידוש בתורתם, פנימיות התורה (הקשורה ומאחדת עם נגלה דתורה*).

(36) לשון הכתוב - משלי ט, ט.

(37) שמואל"א ט, ב. נתבאר באוה"ת וירא כך ד תשסד, ב. שה"ש כרך ב' ע' תידיטטו. ועוד.

(38) שעה"ה א פ"ז (פא, ב).

(39) שופטים יז, טו. סנהדרין כב, א (במשנה).

(*) החל מרבינו הזקן, כמודגש בשמו - „שניאור“, חיבור ב' האורות דנגלה דתורה ופנימיות התורה (לקו"ד ח"א פג, א. וראה לקו"ש חט"ז ע' 38 ואילך. וש"נ), ועד"ז אצל רבותינו נשיאנו שלאח"ז (אף שבפרטיות מציון בזה חילוקי אופנים ושינויים בין נשיא לנשיא), ולהעיר גם מהידוע שרבותינו נשיאנו דייקו לקבל „סמיכה“ לפני הנישואין (ראה לקו"ש ח"א ע' 53. ועוד).

(28) לקו"ש ח"ח ע' 303 ואילך. וראה לקו"ש חט"ז ע' 142.

(29) להעיר, שבחיי האדם נחשבות כל עשר שנים לתקופה בפ"ע - ראה אבות ספ"ה.

(30) ועד ברמו בפרטיות יותר: מ' - ארבעים* שנות פעולה בהפצת המעיינות חוצה גם בחצי כדור התחתון, וח' - שמונה שנים של הוספה גם לגבי השלימות דארבעים שנה, הוספה במספר הקשור עם ענין הגאולה (ראה ערכין יג, ב. ובכ"מ).

(31) אגה"ק סכ"ז.

(32) ישעי' נד, יב.

(33) ראה כד, ד ואילך. כו, ג ואילך.

(34) אוה"ת ראה ע' תשעא ואילך. ועוד.

(*) להעיר ממאד"ל (ע"ז ה, ב) „לא קאי איניש אדעת' דרבי' עד ארבעים שני'“.

נוסף על האמור לעיל ע"ד ההוספה בענין החיים (מידי שנה בשנה, ועאכו"כ בשנה זו שסימנה "חיים") לכל אנשי הדור ע"י נשיא הדור - הרי, גם אנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה "יחי המלך".

ובאותיות פשוטות:

לאחרי שישנה השלימות ד"חיים" שנה לנשיאותו (פעולתו ועבודתו) דנשיא דורנו - צ"ל הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"י פעולת העם שמכריזים, "יחי המלך", שתוכנה של הכרזה זו - שכבר הגיע הזמן להקיצו ורננו שוכני עפר - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ועד להקיצו ורננו דוד מלכא משיחא!

וזהו גם מה שמרעשים בעקבתא דמשיחא ע"ד הצורך להכריז "עד מתי", שע"ז מקריבים ומזריזים את הגאולה⁴⁶ - די"ל, שנוסף על הדגשת הצפי, הבקשה והדרישה על הגאולה [שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש, באופן דמראה באצבעו ואומר זה⁴⁷, הנה המלך המשיח, בשר ודם, כפס"ד הרמב"ם⁴⁸], יעמוד מלך מבית דוד וכו' ויקבץ גנדי ישראל⁴⁹], יש בהכרזה זו גם התוכן דענין ההכתרה - "יחי המלך", שע"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא.

ו. ויש להוסיף, שאצל מלך המשיח מודגשת יותר שייכותו לכאו"א מישראל (נוסף לכך שכל מלך הוא "לב כל קהל ישראל") - לכן, בכחו וביכולתו דכאו"א

כאמור, שהמלך הוא "לב כל קהל ישראל", והרי אין לך קירוב גדול יותר מקירוב הלב⁴⁰ לאברי הגוף, כאמור, שהדם שבלב עצמו נמצא בתמידות בכל האברים, "התפשטות והילוך החיות מהלב אל כל האברים . . כהלכתו תמידי כסדרו . . (ש)כל האברים מקושרים יחד ומקבלים חיותם . . מהלב".

ויתירה מזה:

הקירוב שבין המלך להעם הוא לא רק ביחס להמשכת החיות דכל העם, שמקבלים חיותם מהמלך, אלא גם לאידך גיסא - שמציאותו של המלך תלוי בהעם, "אין מלך בלא עם"⁴¹, כלומר, אע"פ שנקראים "עם, מלשון עוממות . . רחוקים ממעלת המלך", הרי, ביחד עם זה (ואדרבה - בגלל זה⁴²) פועלים הם את המלכות - המלך.

וכמודגש גם בהכתרת המלך - שהעם מכריזים, "יחי המלך" (כפי שמצינו גם במלכות⁴³ בית דוד⁴⁴), שבוה מודגש גם שפעולת העם היא בחיי המלך, חיים של מלך⁴⁵.

ה. עפ"ז מובן גם בנדו"ד - "חיים" שנה לנשיאותו של נשיא דורנו:

(40) יותר מהמח, ראש החיות, וגם הנהגתו אברי הגוף היא בדרך של ציווי ופקודה כו' (היפך תנועת הקירוב).

(41) שעהיה"א שם. וראה בחיי וישב לה, ל. שם ר"פ בלק, כד הקמח ע' ר"ה (ב). ספר החיים פ' גאולה פ"ב. עמה"מ שער שעשועי המלך רפ"א. (42) "כי אילו אפילו היו לו בנים רבים מאד, לא שייך שם מלוכה עליהם, וכן אפילו על שרים לבדם, רק ברוב עם הדרת מלך" (שעהיה"א שם). (43) ראה מ"א, א, לד"ט - בנוגע לשלמה. (44) ועד"ז בדוד (שם, לא) - אבל לא בנוגע לענין ההכתרה.

(45) ובוה גופא - "יצלח מלכא . . כי התפלה על החיים וההצלחה" (רד"ק עה"פ שם, לד).

(46) ראה שיחת אחש"פ תרצ"ט (הועתקה בחוברת "כרם חב"ד" - ניסן תשמ"ז ע' 65). וראה שיחת ז' מרחשון תשמ"ו. לקו"ש וישב תשמ"ז בסופו. ובכ"מ.

(47) ע"ד מחז"ל - שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.

(48) הל' מלכים ספ"א.

ז. ויש לקשר כל האמור לעיל לזמן התחלת נשיאותו של נשיא דורנו - בחודש ניסן:

חודש ניסן קשור עם ענין הגאולה - כמארו"ל⁵⁷, "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו⁵⁸ ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר⁵⁹ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

וחודש ניסן קשור גם עם ענין הנשיאות⁶⁰ - "בא' בניסן התחילו הנשיאים להקריב את קרבניהם לחנוכת המזבח נשיא א' ליום⁶¹, שלכן, "נוהגין מר"ח ואילך לקרות פ' הנשיא שהקריב בו ביום⁶²".

וצירוף שניהם יחד (ענין הגאולה ודהנשיאות) הוא - נשיאותו של דוד מלכא משיחא בגאולה העתידה.

ח. ובפרטיות יותר - ב' ניסן -

מישראל לפעול הענין ד"יחי המלך":

על הפסוק⁴⁹, "דרך כוכב מיעקב" מצינו ב' דרשות בחז"ל: (א) "כוכב" קאי על כאו"א מישראל⁵⁰, (ב) "כוכב" קאי על מלך המשיח⁵¹.

ונתבאר במק"א⁵² שאין סתירה בדבר⁵³ (ואדרבה, ב' המאמרים מסייעים זה לזה) - ע"פ הידוע⁵⁴ שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, היא בחי' היחידה שבנפש כאו"א, שהיא ניצוץ מהיחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו⁵⁵.

ונמצא, שבנוגע למלך המשיח מודגש ביותר הקשר והשייכות לכל ישראל - שעצם נשמתם, בחי' היחידה⁵⁶, היא ניצוץ מנשמתו של משיח, ולכן, גם הענין ד"אין מלך בלא עם" (תוכן הכרות העם, "יחי המלך") הוא בהדגשה יתירה אצל מלך המשיח - "דרך כוכב מיעקב", כוכב דכללות ישראל, הקשור עם גילוי "דרך כוכב מיעקב" אצל כאו"א מישראל, התגלות בחי' היחידה שלו.

* * *

(57) שמו"ר פט"ו, יא.

(58) "בו" דייקא, היינו, שנקבע בעולם סדר של הנהגה נסית (גאולה) שלמעלה מהנהגה טבעית, שעיי' נתגלה גם האלקות שבהנהגה טבעית (ראה גם סה"מ מלוקט ח"ב ע' רפא ואילך). וענין זה מרומז גם בשמו של החודש - "ניסן", נסי נסים" (ראה ברכות נו, רע"א ובחדא"ג מהרש"א) - די"ל הפירוש ד"נסי נסים", נוסף על הנהגה נסית, גילוי אלקות (נס) גם בהנהגה הטבעית גופא.

(59) מיכה ז, טו.

(60) "באחד בניסן ראש השנה למלכים" (ר"ה בתחלתה). ולהעיר ממארו"ל (שמו"ר פט"ו, כו) "אין המלכות באה להם (לישראל) עד ל' דור, שנאמר החודש הזה לכם ראש חדשים, החודש ל' יום ומלכות שלכם ל' דור כו'" (עד לחידוש המלכות לעתיד לבוא).

(61) שו"ע אדה"א או"ח סתכ"ט ס"ט.

(62) שם סט"ו. וראה בארוכה לקו"ש חל"ב ע' 19 ואילך.

(49) בלק כד, יו.

(50) ירושלמי מעשר שני פ"ד ה"ו.

(51) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. רמב"ן עה"פ. ועוד.

(52) לקו"ש ח"ב ע' 599. שם ע' 692 בהערה. ובכ"מ.

(53) ובפרט ע"פ הידוע שכל הפירושים בפסוק אחד שייכים זל"ז (ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ).

(54) מאור עינים ס"פ פינחס. וראה גם סה"מ תרמ"ג ע' ע.

(55) רמ"ז לח"ג רס, ב. אוה"ת נצבים ע' ארעו. סה"מ תרכ"ז ע' טו. תרנ"צ ע' ר. תרצ"ט ע' 207. ועוד.

(56) להעיר, שמקום משכן בחי' היחידה הוא בלב (ראה המשך תער"ב ח"א ע' נט), די"ל דוגמתו בכללות ישראל, יחידה הכללית דמשיח - מזל המשיח, "לב כל קהל ישראל".

מבחי' "א"ל" - התחלת י"ג מדה"ר (לכמה דעות⁷²), "א"ל הוי' ויאר לנו"⁷³, גילוי והמשכת חסדו של הקב"ה, חסד שלמעלה מהשתלשלות, עד להחסד העיקרי - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ט. ויש להוסיף ולבאר גם השייכות לג' ניסן (שהרי נמצאים כבר במוצאי ב' ניסן, לאחר תפלת ערבית דליל ג' ניסן) - "ביום השלישי נשיא לבני זבולון"⁷⁴:

החילוק שבין ישכר לזבולון הוא - "שמח וזבולון בצאתך וישכר באוהליך"⁷⁵, היינו, שישכר ענינו לימוד התורה⁷⁶, כמ"ש⁷⁷, ומבני ישכר יודעי בינה לעתים גו'⁷⁸, וזבולון עיקר ענינו יציאה לפרקמטיא (אלא שצריך גם לקבוע עתים לתורה).

וי"ל דוגמתו בתורה גופא - החילוק שבין לימוד התורה בזמן הזה לגבי לימוד התורה דלעתיד לבוא, שהוא ע"ד ובדוגמת⁷⁹ החילוק שבין קביעת עתים

"ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא ישכר"⁶³:

"צוער" - הוא גם מלשון צער⁶⁴, אשר, הצער הכי גדול הוא - צער הגלות. ולאחרי צער הגלות [שכבר יצאנו י"ח די והותר", כפי שמאריך אדמו"ר האמצעי⁶⁵ בנוגע לצרות שהיו עד ימיו, ועאכ"כ לאחר כל מה שעברו בדורות שלאח"ז עד לדורות זה, "לא תקום פעמיים צרה"⁶⁶] - נולד, [בן צוער]⁶⁷, השכר שנולד ומתגלה (בן) ע"י הצער ("צוער") - לפום צערא אגרא⁶⁸, ולא רק "אגרא", שכר לפ"ע העבודה, אלא יתירה מזה - באופן של מציאה, "מצאתי דוד עבדי"⁶⁹. ומרמזו גם בשם "נתנאל (בן צוער)" - שהתוצאה דצער הגלות (בן צוער) היא "נתנאל", "נתן א-ל"⁷⁰:

"נתן" - כל הנותן בעין יפה הוא נותן⁷¹, ולא עוד, אלא, שהנתינה היא

(63) נשא ז, יח.

(64) אוה"ת נשא ע' רפ"רפא. וראה דרושים שבהערות 68; 70.

(65) שערי תשובה ח"א ספ"ה (ה, ב). וראה גם מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ב ס"ע תשעו ואילך.

(66) לשון הכתוב - נחום א, ט (וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55 ובש"ח"ג).

(67) וכמשנ"ת בסה"ש תשמ"ח ח"א ע' 326 ואילך, שע"י קושי הגלות כו' זכו ישראל להעילוי ד, וירבו ויעצמו במאד מאד" (ראה רמב"ן במדבר ג, ד), ובלשון הזהר (ח"ב קצח, סע"א ואילך) - שע"י "שברו" (בש"ן ימנית) נעשה הענין ד'אשרי שא"ל יעקב בעזרו שברו גו'" (בש"ן שמאלית), "זכאין אתון למעבד לכו נטין ופורקנין" (ראה סה"ש שם הערה 74).

(68) אבות פ"ה מכ"א. וראה גם אוה"ת שבהערה 64. סד"ה ביום השני עטר"ת. ה'ש"ת.

(69) תהלים פט, כא. וראה סנהדרין צז, א. (70) בכ"ז - ראה אוה"ת שם. סד"ה ביום השני תרכ"ט. עטר"ת. ד"ה הנ"ל דב' ניסן תרפ"ה.

(71) ב"ב נג, א. וש"נ.

(72) זח"ג קלא, ב. עץ חיים שער יג (שער אריך אנפין) פ"א. וראה בכ"ז מכתב כ' מנ"א תש"ח (נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1348*). וש"נ.

(73) תהלים קיח, כז.

(74) נשא ז, כד.

(75) ברכה לג, יח ובפרש"י.

(76) להעיר שדוקא בקרבן נתנאל בן צוער נשיא ישכר מרמז על ענין התורה - במדב"ר פ"ג, ט"טז. נת' בד"ה ביום השני שבהערות 68; 70.

(77) דה"א יב, לב.

(78) ובהדגשה יתירה - בנוגע לקידוש חדשים ועיבור שנים (ראה במדב"ר פ"ג, ט"טז), "החודש הזה לכם גו'", משיעורי הרמב"ם דימים אלה.

(79) ויתירה מזה - "תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח" (קה"ר פ"א, ח).

(*) אגרות קודש אדמו"ר שליט"א ח"ב ע' שטט. המו"ל.

לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו)
- בא מלך המשיח ("יחי המלך") בזריזות
הכי גדולה, תיכף ומיד ממש.

יא. ויש להוסיף בלימוד והוראה
בעבודת האדם לקונו - בענין הזריזות,
„אין צו אלא לשון זירוז“:

תוכן הפרשה - שעלי" נאמר „צו את
אהרן“, „אין צו אלא לשון זירוז“ - הוא
בנוגע לתרומת הדשן (והרים את הדשן
גו' ⁸⁴) וסידור המערכות („ריבה כאן
יקידות הרבה, על מוקדה, ואש המזבח
תוקד בו, והאש על המזבח תוקד בו, אש
תמיד תוקד על המזבח, כולן נדרשו במס'
יומא, שנחלקו רבותינו במנין המערכות
שהיו שם” ⁸⁵).

כלומר, אע"פ שפרשה זו אין עיקרה
אודות הקרבת התמיד, כי אם, ע"ד
העבודות שלפנ"ז, שהם בגדר דהכשר,
והכשר דהכשר כו' להקרבת התמיד [החל
מתרומת הדשן, ואח"כ סידור המערכות,
העלאת שני גזרי עצים, הכנת כלי השרת,
ורק לאח"ז מתחילין להכין את התמיד ⁸⁶,
לא לפני ש, האיר פני המזרח עד
שבחברון” ⁸⁷] - הרי, (גם) ההכשר וההכנה
צ"ל באופן של זריזות, „אין צו אלא לשון
זירוז“.

ומכאן למדים הוראה בעבודת האדם -
שהענין ד, זריזות מקדימים למצוות ⁸⁸ הוא
לא רק בנוגע לעשיית המצוה עצמה, אלא
גם בנוגע להכנה והכשר דהכשר כו'.

ולדוגמא: בנוגע למצות הצדקה
(ובפרט בענין שהזמן גרמא, „מצות
חטים“ - מצוה כללית השקולה כנגד כל

לתורה (זבולון) לגבי תורתו אומנותו
(ישכר).

ועפ"ז מובן הקשר וההמשך דישכר
וזבולון בנוגע לענין הגאולה - שלאחרי
הגאולה („נתנאל בן צוער“) רואים
ש„מעשינו ועבודתינו“ בלימוד התורה
בזמן הזה הוא בבחינת „זבולון“ לגבי
לימוד התורה דלעת” ⁸⁰.

י. ובכל זה ניתוסף (רמז) בקביעות
שנה זו, ב„והי יתן אל לבו“ בנוגע לחיי
יום יום ועד למעשה בפועל - שב' ניסן
חל ביום ראשון דפ' צו:

בהתחלת פ' צו מפרש רש"י ⁸¹ - „אין
צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות“.

שבזה מודגש שכל האמור לעיל אודות
ענין הגאולה, והנשיאות דדוד מלכא
משיחא - צ"ל באופן של זירוז.

ובפשטות - שבעמדנו בחודש ניסן,
„חודש של גאולה“, לאחר ששכר עבר
ר"ח ניסן ⁸², ונכנסים ליום המעשה ⁸³, ב'
ניסן (ובפרט בשנה זו, „חיים“ שנה

80 ו„הקדים זבולון לישכר, שתורתו של ישכר
על ידי זבולון היתה“ (פרש"י ברכה שם) - ע"ד
מאדו"ל (פסחים נ, א) „אשרי מי שבא לכאן
ותלמודו בידו“, היינו, שע"י לימוד התורה בזמן
הזה זוכים ללימוד התורה דלעתיד לבוא (ואו
תתגלה גם המעלה דזבולון (קדימה גם במעלה) -
ה„סיבה“ שמביאה לשלימות דלעת"ל).

81 שפירשו - פשוטו של מקרא „אני לא
באתי אלא לפשוטו של מקרא“ - פרש"י בראשית
ג, ח. ועוד, וביחד עם זה - כולל גם „ענינים
מופלאים“ (של"ה במס' שבועות שלו קפא, א),
„ינה של תורה“ („היום יום“ כ"ט שבט).

82 כולל גם - הנהיגת כח ד, אותו יום נטל
עשר עטרות“ (פרש"י ר"פ שמני'י, כמשנ"ת
בספ"ש תשמ"ח ח"א ע' 335 ואילך - בארוכה.

83 משא"כ ר"ח שאינו „יום המעשה“ (ראה
לקו"ת ברכה צו, ד. וש"נ), ובפרט בשנה זו שחל
בש"ק.

84 פרשתנו ו, ג.

85 פרש"י שם, ה.

86 ראה רמב"ם הל' תמידין ומוספין רפ"ו.

87 תמיד ל, א. רמב"ם שם פ"א ה"ב.

88 פסחים ד, א.

את בנ"י בזריזות הכי גדולה, תיכף ומיד ממש, „לא עיכבן המקום כהרף עין“⁹⁸.

וזאת ועוד:

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו פסק⁹⁹ - בשעתו אז - שכבר נסתיימה העבודה, ולא נותר אלא „לצחצח את הכפתורים“. ומכיון שכבר עברו עשרות שנים (יותר מל"ח שנה) שבהם מצחצחים את הכפתורים - הרי בודאי שבימינו אלו נסתיימה גם העבודה דצחצוח הכפתורים.

ולהעיר, שאין לצחצח את הכפתורים יתר על המדה¹⁰⁰ - כפי שרואים במוחש שצחצוח יתר מחסר מן הכפתור ומקלקל יפיו!

ומכיון שכן, הרי בודאי ובודאי שעכשיו צריכה להיות ומוכרחת כביכול הזריזות של הקב"ה להביא את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ותיכף ומיד - מקיימים הציווי „וזאת¹⁰¹ תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה גו' ובער עלי' הכהן עצים בבוקר בבוקר¹⁰², בביהמ"ק

(98) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

(99) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(100) להעיר, שגם בחנוכת המזבח בחודש ניסן מודגש הענין ש„לא פתחו ולא הותירו“ (במדב"ר פי"ד, יד), „לא ריבה ולא מיעט“ (פרש"י ס"פ נשא).
(101) פרשתנו ו, ב, שם, ה.

(102) להעיר מפ"י אוה"ח עה"פ: „ובדרך רמז תרמו כל הפרשה על גלות האחרון שאנו בו לנחמנו מעצבון נפשנו כי כל איש ישראל מאנה הנחם נפשו בראות אורך הגלות... וביאר עד מתי יהיו ישראל בגדר ב' דברים אלו (על מוקדה על המזבח) - כל הלילה, שהיא זמן הגלות הנמשל ללילה... עד הבוקר שהוא זמן שיריק עלינו כבודו ואתא בוקר, והזמן הוא אחר עבור ת"ק לאלף הששי... ואומרו בבוקר בבוקר... כי זמן הגאולה ה' ראוי להיות בבוקר ראשון של שנת הת"ק לאלף החמישי, ולסיבת העון מתעכב עד בוקר הב' כו", עיי"ש בארוכה.

המצוות⁹⁸ - שצ"ל זריזות לא רק בהנתינה לצדקה בפועל ממש, אלא גם בהכנה למצוה, החל מהשקו"ט ע"ד קבלת החלטת טובה (גם כאשר הקיום בפועל א"א להיות רק לאחר זמן).

ויש להוסיף ולהעיר, שגם ענין הזריזות קשור עם הגאולה - כמ"ש רבינו הזקן באגה"ק⁹⁹ ש„זריזותי דאברהם אבינו ע"ה היא העומדת לעד לנו ולבנינו עד עולם“, (ובפרט (הזריזות) במעשה הצדקה העולה על כולנה... גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה¹⁰⁰... עד כי יבוא שילה“.

יב. והמעשה הוא העיקר¹⁰¹:

יש לסיים ולהשלים את „מעשינו ועבודתנו“¹⁰² - כולל גם הבקשה והדרשה „עד מתי“, וההכרזה „יחי המלך“ דוד מלכא משיחא - בזריזות הכי גדולה, הקשורה עם שמחה וחיות,

- אשר, ענינים אלו (שמחה וחיות) מודגשים ביותר בשנה זו: שנת תשמח (תְּשַׁמַּח וְתִשְׁמַח), ו„חיים“ שנה לנשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו -

שעי"ז פועלים כביכול ה„אחישה“¹⁰³ דהזריזות אצל הקב"ה¹⁰⁴ - „אליקם כהן הוא“¹⁰⁵, ו„כהנים זריזין הם“¹⁰⁶ - לגאול

(89) ב"ב ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א. וראה גם תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

(90) סימן כא.

(91) ב"ב יו"ד, א. וראה גם תניא שם.

(92) אבות פ"א מ"ז.

(93) ראה תניא דפל"ז.

(94) ישעי' ס, כב. סנהדרין צח, א.

(95) ואדרבה - „מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל“, „מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות“ (תהלים קמו, יט. שמו"ר פ"ל, ט), היינו, שהזריזות דהקב"ה צ"ל לפני וקודם זריזותן של ישראל.

(96) סנהדרין לט, סע"א.

(97) שבת כ, א.

(ותפלת ערבית כנגד אברים ופדרים)¹¹²,
ופס"ד השו"ע¹¹³ יהיב פרוטה לעני והדר
מצלי.

ויהי"ר שהחלטה ע"ד נתינת הצדקה
תביא תיכף את השכר¹¹⁴, "שמקרב את
הגאולה", ע"י דוד מלכא משיחא.

ובפשטות - "הנה זה בא"¹¹⁵, משיח
צדקנו, ויגאלנו, כולנו יחדיו, בתוככי
כלל ישראל, "בנערנו ובזקנינו גו'
בבנינו ובבנותינו"¹¹⁶, ובפרט בשנה זו,
שנת הקהל, "הקהל את העם האנשים
והנשים והטף"¹¹⁷, "קהל גדול ישובו
הנה"¹¹⁸, כולל גם כל הדורות שלפנינו -
"הקיצו ורננו שוכני עפר"¹¹⁹.

ובפרט - בזכותן של נשים צדקניות
שבדורנו, אשר, ע"פ המבואר בכתבי
הארז"ל¹²⁰ שדורנו זה (דור האחרון של
הגלות, ובמילא, דור הראשון של
הגאולה) הוא גלגול של הדור שיצאו
ממצרים, הרי, כשם שיצ"מ היתה בזכותן
של נשים צדקניות שהיו באותו הדור¹²¹,
כמו כן תהי' גאולתנו מגלות זה האחרון
בזכות נשים צדקניות שבדורנו¹²², "כימי

השלישי, אשר, להיותו "מקדש אדני'
כוננו ידיך"¹⁰³, "בנינא דקב"ה"¹⁰⁴,
ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן
השמים"¹⁰⁵, יכול (ובמילא צריך) לירד
ולהתגלות למטה אפילו בלילה¹⁰⁶, בלילה
זה ממש!

ובאופן ש"תחזינה עינינו" - עיני
בשר בגוף של בשר, נשמות בגופים,
כולל גם (קיום ההבטחה ברורה) "ונתת¹⁰⁶
לכם לב בשר"¹⁰⁷, "לב חדש ורוח
חדשה"¹⁰⁶.

יג. כרגיל - יש לסיים ב"נתינת"
שליחות-מצוה לצדקה (המקרב את
הגאולה), בהוספה לנתינת שליחות-מצוה
לצדקה בהתחלת היום.

ולעיר, שי"ל שהתחלת וסיום היום
בענין הצדקה, הוא, ע"ד ובדוגמת התחלת
וסיום היום בקרבן התמיד - כמ"ש¹⁰⁸
ו"עך עלי' העולה גו'", "עולת תמיד
היא תקדים"¹⁰⁹, וכן "עלי", על עולת
הבוקר השלם כל הקרבנות כולם, מכאן
שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין
הערביים¹⁰⁹ (מלבד הקטר חלבים ואברים
שכשר כל הלילה¹¹⁰), ודוגמתם בזמן הזה
- "תפלות במקום תמידין תקנום"¹¹¹,
תפלת שחרית כנגד תמיד של שחר,
ותפלת מנחה כנגד תמיד של בין הערביים

(112) ברכות שם. שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס פט.

(113) או"ח סו"ס צב. שו"ע אדה"ז שם - מב"ב
יו"ד, א.

(114) ע"ד הפס"ד בשו"ע או"ח סתק"א ס"ג

(מתענית ח, ב).

(115) שה"ש ב, ח.

(116) בא יו"ד, ט.

(117) וילך לא, יב.

(118) ירמ' לא, ז.

(119) ישע"י כו, יט.

(120) שער הגלגולים הקדמה כ. ל"ת וספר
הליקוטם להארז"ל שמות ג, ד.

(121) סוטה יא, ב. שמו"ר פ"א, יב. במדב"ר

פ"ג, ו.

(122) ראה גם יל"ש רות רמז תרו בסופו

(ממדרש זוטא רות): אין הדורות נגאלים אלא
בשכר נשים צדקניות שיש בדור.

(103) בשלח טו, יז ובפרש"י.

(104) זח"ג רכא, א. זח"א כט, א.

(105) פרש"י ותוס' סוכה מא, א. ועוד.

(106) יחזקאל לו, כו.

(107) לאחר ש"והסירותי את לב האבן
מבשרכם" (שם) - די"ל, שההסרה כו' נעשתה
כבר ע"י מעשינו ועבודתנו במשך הנשיאות דכ"ק
מו"ח אדמו"ר (החל מב' ניסן), ע"ד האמור בנוגע
לצחצוח הכפתורים כו'.

(108) פרשתנו ו, ה.

(109) פרש"י עה"פ.

(110) פרש"י ריש פרשתנו - ממגילה כא, א.

(111) ברכות כו, ב.

צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות¹²³.
 וכל ענינים אלו - בפשטות ממש,
 גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד
 ממש.

(123) ויתירה מזה - „נפלאות” אפילו בערך
 ליצי”מ (וח”א רסא, ב. אוה”ת נ”ך ע’ תפז).

* * *
 חנני ורחמי עלי
 ואלוהי ישראל
 יצילני

אזרנו,
 ו, i, v, ש צ כ ט א ח
 וטאזר חר, קט, וטאזר, ו
 אזרנו
 ארמא וטאזרנו - ו"ז, חרע, v, אס"ח
 וטאזרנו וטאזרנו וטאזרנו
 ארמא וטאזרנו וטאזרנו וטאזרנו
 וטאזרנו וטאזרנו וטאזרנו

 \wedge

It is a pleasure to have you here.